

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در کمیسیون هیدروگرافی

منطقه‌ای ناحیه دریایی راپمی»

مقدمه

لایحه «عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در کمیسیون هیدروگرافی منطقه‌ای ناحیه دریایی راپمی» بنابه پیشنهاد معاونت حقوقی و امور مجلس رئیس‌جمهور در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۲/۱۵ هیئت وزیران به تصویب رسیده است و در تاریخ ۱۳۸۷/۵/۱۵ به مجلس شورای اسلامی ارائه شده است.

این لایحه به منظور گسترش حضور فعال دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی و بهره‌گیری از آن در جهت تأمین منافع ملی و تحقق هر چه بیشتر همگرایی منطقه‌ای و بین‌المللی در راستای اصول اهداف استراتژیک سیاست خارجی کشور و بهره‌گیری از آخرین دستاوردهای علمی و تکنولوژیکی به مجلس شورای اسلامی ارائه شده است.

اظهار نظر کارشناسی

سازمان بین‌المللی هیدروگرافی، دارای ۶۷ کشور به‌عنوان اعضای اصلی بوده و جمهوری اسلامی ایران نیز از سال ۱۳۴۷ به عضویت این سازمان درآمده است. این سازمان به منظور رسیدگی هر چه بهتر به مسائل مربوط به تهیه و تولید نقشه‌های دریانوردی و هیدروگرافی و آموزش‌های مربوطه در مناطق مختلف جهان مبادرت به تشکیل کمیسیون‌های منطقه‌ای کرده است که کشور جمهوری اسلامی ایران هم طبق تقسیم‌بندی‌های انجام شده در منطقه J قرار گرفته است که منطقه اقیانوس هند، دریای عمان، خلیج فارس و دریای سرخ را تحت پوشش قرار می‌دهد.

اجلاس بررسی اساسنامه تشکیل کمیسیون منطقه‌ای دریای راپمی^۱ در پاییز ۱۳۷۹ به میزبانی سازمان بنادر و دریانوردی و با همکاری سازمان بین‌المللی هیدروگرافی و سازمان منطقه‌ای حفاظت از محیط‌زیست دریایی و با شرکت کشورهای کویت، بحرین، قطر، عربستان سعودی، امارات متحده عربی و جمهوری اسلامی ایران و همچنین کشورهایی به‌عنوان ناظر شامل پاکستان، انگلستان و کانادا و شرکت مناس در تهران برگزار شد. هدف از ایجاد کمیسیون، ارتقای سطح ایمنی دریانوردی از طریق همکاری‌های فنی و آموزشی و انجام تحقیقات مشترک، در زمینه هیدروگرافی، کارتوگرافی (نقشه‌برداری) دریایی و سایر اطلاعات دریایی، ارتقای سطح همکاری‌های کشورهای منطقه دریایی راپمی در جمع‌آوری داده‌های هیدروگرافی، تهیه و تولید نقشه‌های دریانوردی و روزآمد کردن نقشه‌های تولید شده، همچنین ارائه آموزش لازم و کمک‌های فنی طبق استانداردها و دستورالعمل‌های سازمان بین‌المللی هیدروگرافی است.

سازمان بین‌المللی هیدروگرافی به‌عنوان امانتدار اساسنامه، متن نهایی را به کشورهای منطقه جهت امضا ارسال کرده است که پس از پذیرش کشورهای منطقه، کمیسیون منطقه‌ای راپمی رسماً ایجاد شود. با توجه به اینکه اعضای کمیسیون هیدروگرافی منطقه دریایی راپمی با اعضای سازمان بین‌المللی هیدروگرافی، که ایران نیز از سال ۱۳۴۷ به عضویت آن در آمده است، یکسان نیست و نظر به تعهدات حقوقی که این کمیسیون برای اعضای آن دربرخواهد داشت، لازم است تا تمهیدات لازم برای صدور مجوز قانون‌گذار اقدام صورت گیرد.

ذکر دو نکته قابل تأمل حقوقی در مورد این گونه لوایح ضروری به‌نظر می‌رسد:

الف) اجازه اعطای کمک به‌صورت کلی: در متن لایحه درخواست اجازه کمک به‌صورت کلی و بدون ذکر جزئیات کمک مورد نظر، مطرح شده است که در واقع به منزله نوعی تفویض اختیار عام و واگذاری حق و صلاحیت قانون‌گذاری مجلس به دولت است که مغایر با اصول ۸۰ و ۸۵ قانون اساسی است؛ براساس این اصول اعطای کمک باید به تصویب مجلس برسد و این اختیار قابل واگذاری به دولت نیست.

ب) اجازه تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت به دولت: اجازه تعیین و تغییر دستگاه اجرایی توسط دولت، به منزله اعطای مجوز تعیین اختیار یک وزارتخانه (دستگاه اجرایی) یا تغییر در اختیارات آن به دولت است که مغایر اصل ۱۳۳ و ۸۵ قانون اساسی به‌نظر می‌رسد. پیشنهاد می‌شود که دستگاه اجرایی طرف عضویت، وزارت راه و ترابری (سازمان بنادر و دریانوردی) باشد.